मे. एवरग्रिन मॅगनिज अॅन्ड मिनरल्स इंडस्ट्रीज प्रा.लि. या कंपनीद्वारे खसरा क्र. २९१, २९२, आमडी फाटा, ता.पारशिवनी, जि.नागपूर येथे रोस्टींग फरनेसद्वारे मॅगनिज ऑक्साइडच्या २४००० टन प्रतीवर्ष अतिरिक्त उत्पादनासह सद्याच्या क्रशिंग आणि ग्राइंडिग युनिट विस्तारीकरणासाठी प्रस्तावित प्रकल्पाची दि. २७/०६/२०२५ रोजी घेण्यात आलेल्या पर्यावरण विषयक जाहीर लोकसुनावणीचे इतिवृत्त.

****

केंद्र शासनाच्या पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालयाची अधिसूचना दि.१४.०९.२००६ व सुधारीत अधिसूचना दि. ०१.१२.२००९ अन्वये मे. एवरग्रिन मॅगनिज अॅन्ड मिनरल्स इंडस्ट्रीज प्रा.लि. या कंपनीद्वारे खसरा क्र. २९१, २९२, आमडी फाटा, ता.पारशिवनी, जि.नागपूर येथे रोस्टींग फरनेसद्वारे मॅगनिज ऑक्साइडच्या २४००० टन प्रतीवर्ष अतिरिक्त उत्पादनासह सद्याच्या क्रशिंग आणि ग्राइंडिग युनिट विस्तारीकरणासाठी प्रस्तावित प्रकल्पाची पर्यावरण विषयक जाहीर लोकसुनावणी दिनांक २७/०६/२०२५ रोजी सकाळी ११.३० वाजता प्रकल्पाचे स्थळ मे. एवरग्रिन मॅगनिज अॅन्ड मिनरल्स इंडस्ट्रीज प्रा.लि. या कंपनीद्वारे खसरा क्र. २९१, २९२, आमडी फाटा, ता.पारशिवनी, जि.नागपूर येथे श्री. अनुप खांडे, अतिरिक्त जिल्हादंडाधिकारी, नागपूर यांच्या अध्यक्षतेखाली घेण्यात आली. श्रीमती. हेमा देशपांडे, प्रादेशिक अधिकारी, नागपूर ह्या म.प्र.नि.मंडळाचे प्रतिनिधी तथा लोक सुनावणी समितीच्या सदस्या म्हणून उपस्थित होत्या व श्री. किशोर पुसदकर, उप-प्रादेशिक अधिकारी, नागपूर-१ यांनी समन्वयक म्हणून काम केले व अध्यक्षांच्या संमतीने सकाळी ११.३० वाजता पर्यावरण विषयक जाहिर लोकसुनावणीची कार्यवाही सुरू केली. पर्यावरण विषयक लोक सुनावणीच्या वेळी उपस्थित असलेल्या नागरीकांच्या नावांची यादी सोबत जोडली आहे. **(सहपत्र-१).**

प्रयोजन व कार्यपध्दती

उप-प्रादेशिक अधिकारी, नागपूर-१ यांनी अध्यक्षांच्या परवानगीने लोकसुनावणी समितीचे सदस्य व उपस्थितांचे स्वागत करून लोकसुनावणीला सुरवात केली.

सर्वप्रथम मा.अतिरिक्त जिल्हादंडाधिकारी तथा अध्यक्ष, जन सुनावणी समिती यांनी जाहिर लोकसुनावणी घेण्याबाबतचा उद्देश व त्याची कार्यपध्दती समजावून सांगितली. त्यानुसार या ठिकाणी प्रकल्पाला परवानगी बाबतचा कोणताही निर्णय घेण्यात येणार नाही असे स्पष्ट केले. या जाहिर लोक सुनावणीमध्ये घेण्यात येणाऱ्या आक्षेपांची नोंद घेणे व शासनास पाठविणे एवढेच काम ही समिती करेल. त्यामुळे उपस्थित जनतेला या प्रकल्पाबाबत त्यांच्या सूचना, टिका, टिप्पणी, निवेदने व आक्षेप घ्यावयाचे असतील तर या ठिकाणी तोंडी अथवा लेखी मांडावयाचे आहेत त्याची नोंद घेतली जाईल व शासनास पाठविण्यात येईल असे सांगितले.

उप-प्रादेशिक अधिकारी, म.प्र.नि.मंडळ, नागपूर-१ यांनी भारत सरकारच्या पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालयाची अधिसूचना क्र. **SO 60 (E) dtd. 27th Jan. 1994** व सुधारणा दिनांक १४ सप्टेंबर, २००६ नुसार लोकसुनावणी घेण्याचे प्रयोजन विशद आहे असे नमुद केले. तसेच त्यामधील तरतुदीनुसार दिनांक २७/०५/२०२५ ला दैनिक हितवाद (इंग्रजी) व दैनिक लोकमत (मराठी) या दोन मोठ्या प्रमाणात वितरीत होत असलेल्या स्थानिक वृत्तपत्रात या पर्यावरण विषयक लोकसुनावणीबद्दल जाहीर सूचना प्रसिध्द करण्यात आली आहे असे कळविले. वृत्तपत्रांत प्रसिध्द झालेल्या सुचनांच्या कात्रणाची प्रत सोबत जोडली आहे. **(सहपत्र-२).**

भारत सरकारच्या पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालयाच्या अधिसुचने प्रमाणे पर्यावरण आघात मुल्यांकन अहवाल तसेच प्रकल्पाची ठळक वैशिष्ठे असलेल्या संक्षिप्त अहवाल (इंग्रजी व मराठी मध्ये) व इतर माहिती असलेले कागदपत्रे विविध सरकारी कार्यालयात तसेच ग्रामपंचायत कार्यालयात ३० दिवसापूर्वी नागरीकांच्या अवलोकनार्थ ठेवण्यात आलेले होते. जाहिर सूचना प्रसिध्द झाल्यापासून जाहिर सुनावणीच्या तारखेपुर्वी परिसरातील लोकांकडून लिखीत स्वरूपात सूचना, टीका-टिप्पणी व आक्षेप मागविण्यात आलेले होते. जाहीर लोकसुनावणीच्या दिवसापर्यंत एकुण १ निवेदन (ईमेलद्वारे) म.प्र.नि.मंडळाकडे प्राप्त झाले असुन प्रत सोबत जोडण्यात येत आहे **(सहपत्र-३)**. मंडळाचा आदेश क्र. ई-४६/२०२५ पत्र क्र. BO/JD/(WPC)/PH/B-250530-FTS-0088 dtd. 30/05/2025 नुसार लोक सुनावणी समिती गठीत करण्यात आली. या आदेशाची प्रत सोबत जोडत आहे **(सहपत्र-४)**.

उप-प्रादेशिक अधिकारी, म.प्र.नि.मंडळ, नागपूर-१ तथा समन्वयक यांनी प्रकल्प धारकाला प्रकल्पाबद्दल व पर्यावरणीय अहवालाबाबत विस्तृत सादरीकरण करण्यास सांगितले. तदनुसार, प्रकल्प धारकाच्या प्रतिनिधीने तपशिलवार मराठी भाषेत रोस्टींग फरनेसद्वारे मॅगनिज ऑक्साइडच्या २४००० टन प्रतीवर्ष अतिरिक्त उत्पादनासह सद्याच्या क्रशिंग आणि ग्राइंडिंग युनिट विस्तारीकरणासाठी पर्यावरण विषयक बाबींबाबत प्रकल्प परिसर, प्रस्तावित प्रकल्पाचे लाभ, प्रस्तावित सुविधा, अग्निशामक सुविधा, प्रक्रियेचे विवरण, वातावरणाची माहिती आणि अपेक्षित परिणामांची पडताळणी, जमिनीवरील घटक, वातावरण व हवामान, हवेतील घटक, परिसरातील हवेचा दर्जा, आपत्ती व्यवस्थापन योजना, हवा प्रदूषणाचे स्त्रोत, ध्वनी घटक, जल घटक, उपलब्ध पाण्याचा दर्जा, पाण्याचा वापर, सांडपाण्याची निर्मिती, जैविक घटक, सामाजिक आणि आर्थिक घटक, स्थानिक मूलभूत सोयीसुविधांवर होणारा परिणाम, पर्यावरण व्यवस्थापन योजना, हवेतील उत्सर्जन, सांडपाणी व्यवस्थापन, वनीकरण कार्यक्रम, आपातकालीन व्यवस्थापन आणि परिक्षण या बाबींवर सादरीकरण केले.

सादरीकरणा नंतर उप-प्रादेशिक अधिकारी, मप्रनि मंडळ, नागपूर-१ यांनी उपस्थितांना सदर प्रकल्पाबाबत काही प्रश्न, सुचना, टिका, टिप्पणी आक्षेप सुचवायचे असल्याचे त्यांनी आपले नांव व गावाचे नांव सांगुन मुद्दे उपस्थित करावे, असे आव्हान केले.

जनसुनावणी दरम्यान चर्चेतील प्रश्न, टीका, टिप्पणी, आक्षेप, सुचना तसेच प्रकल्प धारकाने दिलेली उत्तरे/आश्वासने खालील प्रमाणे आहेत:

१) श्री. राधेशाम गुडधे, टेकाडी, ता.पारशिवनी, जि.नागपूर.

अ. क्र.	आक्षेप/सूचना/प्रश्न	चर्चेला अनुसरुन प्रकल्पधारक यांनी दिलेली उत्तरे/अभिप्राय
१.	उद्योगाच्या परिसरात गांवे असून कोणत्या गावांतील लोकांना रोजगार देणार. येथे बाहेरील लोकांना रोजगार मिळतो परंतु स्थानिकांना रोजगार मिळत नाही.	**श्री.प्रदीप पिपलटकर, प्रतिनीधी** याबाबत प्रकल्प धारकाने स्पष्ट केली की, सर्वप्रथम स्थानिकांनाच रोजगार प्राधान्य दिल्या जाईल.

२) श्री. योगेश बसोले, उपसरपंच, ग्रा.पं.आमडी, ता.पारशिवनी, जि.नागपूर.

अ. क्र.	आक्षेप/सूचना/प्रश्न	चर्चेला अनुसरुन प्रकल्पधारक यांनी दिलेली उत्तरे/अभिप्राय
१	या उद्योगामध्ये स्थानिकांना रोजगार मिळालेला असून प्रस्तावित प्रकल्पास समर्थन दर्शविला.	मुद्द्यांची नोंद घेण्यात आली.

३) श्रीमती. सविता लांजेवार

अ. क्र.	आक्षेप/सूचना/प्रश्न	चर्चेला अनुसरुन प्रकल्पधारक यांनी दिलेली उत्तरे/अभिप्राय
१.	या उद्योगामुळे कुठलाही त्रास नाही.	मुद्द्यांची नोंद घेण्यात आली.

४) **श्रीमती. सविता शिवणकर.**

अ. क्र.	आक्षेप/सूचना/प्रश्न	चर्चेला अनुसरुन प्रकल्पधारक यांनी दिलेली उत्तरे/अभिप्राय
१.	प्रस्तावित प्रकल्पास समर्थन दर्शविला.	मुद्द्यांची नोंद घेण्यात आली.

५) **श्री. सुनंदा रेड्डी, पर्यावरण तज्ञ**

अ. क्र.	आक्षेप/सूचना/प्रश्न	चर्चेला अनुसरुन प्रकल्पधारक यांनी दिलेली उत्तरे/अभिप्राय
१.	प्रकल्पास समर्थन दर्शविला. • गावांतील युवकांना कौशल्य विकास प्रशिक्षण देण्यात यावे जेणेकरून त्यांना इतर रोजगारामध्ये संधी प्राप्त होईल. • पावसाचे पाणी गोळा करून जलपूर्नभरण (Rainwater Harvesting) उभारावे. • उद्योगाने अद्यावत तंत्रज्ञानावर आधारीत हवा व जल प्रदूषण यंत्रणा उभारावी. • वृक्षारोपन करावे ज्यामध्ये फळझाडे व औषधी झाडे असावीत. • उद्योगामध्ये एकुण गुंतवणुकीच्या मानाने रोजगाराच्या संधी अधिक असल्याने उद्योगाचे स्वागत आहे.	प्रस्तावित प्रकल्पामध्ये सुध्दा परिसरातील पावसाचे पाणी गोळा करून जलपूर्नभरण (Rainwater Harvesting) करण्यात येईल. तसेच औद्योगिक सांडपाण्याचा उद्योगामध्येच पुर्नवापर करण्यात येईल व घरगुती सांडपाण्यासाठी Sewage Treament Plant उभारून त्याचा वापर उद्योगाच्या परिसरात बागबगीच्याकरीता करण्यात येईल. हवा प्रदूषणाकरीता अद्यावत यंत्रणा उभारण्यात येईल.

६) **श्री. चंद्रशेखर, एनजीओ, हैद्राबाद.**

अ. क्र.	आक्षेप/सूचना/प्रश्न	चर्चेला अनुसरुन प्रकल्पधारक यांनी दिलेली उत्तरे/अभिप्राय
१.	यांनी प्रथम प्रस्तावित प्रकल्पाचे स्वागत केले. उद्योगाने आजूबाजूच्या परिसरात मोठ्या प्रमाणात वृक्ष लागवड करावी. स्थानिकांना रोजगार दयावा. तसेच गावांच्या विकासाकरीता कॉर्पोरेट सामाजिक जबाबदारी (CSR) मार्फत मदत.	याबाबत प्रकल्प धारकाने स्पष्ट केली की, प्रकल्प परिसरात वृक्ष लागवड केली जाईल व स्थानिकांनाच रोजगार प्राधान्य दिल्या जाईल.

७) **श्री. संजय सत्यकार, सामाजिक कार्यकर्ता.**

अ. क्र.	आक्षेप/सूचना/प्रश्न	चर्चेला अनुसरुन प्रकल्पधारक यांनी दिलेली उत्तरे/अभिप्राय
१.	• २४००० टन प्रतीवर्ष प्रस्तावित उत्पादनासाठी लागणाऱ्या कच्च्या मालाची वाहतुक कशी करणार. • परिसरात धूळ उडणार नाही उद्योगाने स्थानिक माहिलांच्या माध्यमातुन मोठ्या प्रमाणात वृक्ष लागवड करावी. • पाण्याच्या स्त्रोत व औद्योगिक सांडपाण्याचा निचरा बाबत माहिती देण्यात यावी. • प्रस्तावित प्रकल्पासाठी सद्यस्थितीतील ७ एकर जमीन क्षेत्र पुरेसे आहे किंवा कसे याबाबत खुलासा करावा. • या उद्योगाच्या परिसरात ८ गांवे आहेत. स्थानिकांनाच रोजगार दयावा. • परिसरातील नागरीकांना धुळीचा त्रास होणार नाही याची प्रकल्पधारकाने दक्षता घ्यावी.	कच्च्या मालाची वाहतुक ट्रकद्वारे ताडपत्रीने आच्छादन करून केली जाईल. प्रकल्प परिसरात वृक्ष लागवड केली जाईल व स्थानिकांनाच रोजगार प्राधान्य दिल्या जाईल. प्रस्तावित प्रकल्पासाठी सद्यस्थितीत उपलब्ध असलेली ७ एकर जमीन पुरेशी आहे व यामध्ये मोठ्या प्रमाणात हरितपट्टा विकसीत करण्यात येईल व वृक्षारोपनाकरीता गावकऱ्यांची मदत घेण्यात येईल.

त्यानंतर श्रीमती. हेमा देशपांडे, सदस्या, पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती तथा प्रादेशिक अधिकारी, म.प्र.नि. मंडळ, नागपूर यांनी प्रकल्प प्रवर्तकास सूचना केल्या की, विद्यमान प्रकल्पामध्ये हरितपट्टा विकसीत केलेला नाही. प्रस्तावित प्रकल्पामध्ये हरितपट्टा विकसीत करावा. उपस्थित जनतेच्या सूचनांची दखल घेवून ही समिती जसेच्या तसे अहवाल शासनास सादर करेल व याबाबत केंद्र सरकारकडून निर्णय घेतला जाईल.

श्री. अनुप खांडे अध्यक्ष, पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती तथा अतिरिक्त जिल्हादंडाधिकारी, नागपूर, यांनी सदर प्रकल्पाबाबत उपस्थित नागरिकांच्या प्रश्नांची व प्रकल्प प्रस्तावकांच्या उत्तराची उजळणी केली. पर्यावरण संरक्षणासाठी उद्योगाच्या ३३ टक्के खुल्या जागेत मोठ्या प्रमाणात वृक्ष लागवड व संगोपनाकरीता एका व्यक्तीची नियुक्ती करावी. तसेच उद्योगाच्या सीमा क्षेत्रा सभोवताल बांबुची लागवड करावी, जेणेकरून परिसरात धुळीचा त्रास कमी होईल. प्रकल्पधारकाने पावसाचे पाणी गोळा करून जलपूर्नभरण (Rainwater Harvesting) उभारावे. तसेच जर कुणाच्या लेखी सूचना किंवा निवेदन असतील त्यांनी समितीकडे जमा करावे किंवा म.प्र.नि.मंडळ, कार्यालय, नागपूर अथवा जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर येथे जमा करण्याबाबत सुचित केले. तसेच उपस्थित जनतेचे आभार मानले. त्यानंतर सदर पर्यावरण विषयक जाहिर लोकसुनावणी संपली असे जाहिर केले.

(हेमा देशपांडे)
सदस्या, पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती
तथा
प्रादेशिक अधिकारी, म.प्र.नि. मंडळ, नागपूर

(किशोर पुसदकर)
समन्वयक, पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती
तथा
उप प्रादेशिक अधिकारी, म.प्र.नि. मंडळ, नागपूर-१

(अनुप खांडे)
अध्यक्ष, पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती
तथा
अतिरिक्त जिल्हादंडाधिकारी, नागपूर